

tinės keramikos, plokštinių ir dubeninių kokių fragmentai).

Žvalgymai vykdyti S. Stanevičiaus kiemo R pusėje. Nukasus iki 20 cm viršutinį sluoksnį, fiksuoti dviejų mūrinių sienų fragmentai (mūras 3 ir mūras 4). Mūras 4 fiksuotas P kiemo dalyje, jis datuotas XX a. I puse. Mūro 3 fragmentas, datuotas XIX a., fiksuotas S. Stanevičiaus Š kiemo pusėje (5 pav.).

S. Stanevičius' courtyard at Vilnius University

In 2021, archaeologists excavated and surveyed S. Stanevičius' courtyard in the grounds of Vilnius University (Universiteto Str. 3, Vilnius). The Vilnius University complex was formed between the end of the 16th century and the early 19th century, and encompasses an entire block of the Old Town that is defined by Universiteto Street, Šv. Jono Street, Pilies Street, and Skapo Street. Archaeological exploration of the complex has been conducted in multiple sites since the 1970s, largely during earthworks required for building maintenance or the laying of subterranean utility networks (Fig. 1). Comprehensive excavation in S. Stanevičius' courtyard in 2021 examined a 46 m² area, and an additional survey was carried out in a 26 m² area. Excavation unveiled a 3.5–3.6 m thick archaeological layer. Fragments of masonry foundations were discovered (Figs. 4–5), dating from the late 16th to the early 17th century, and the 19th to the first half of the 20th century. In addition, a mid-17th-century stone pavement was uncovered (Fig. 2), along with fragments of domestic pottery and stove tiles (16th–17th centuries; Fig. 3).

Elena Pranckėnaitė, Ieva Masiulienė,
Agnė Žilinskaitė

Algirdo gatvė 12

2021 m. atlikti žvalgomieji tyrimai Vilniaus miesto istorinės dalies, vadinamos Naujamiesčiu (UK 33653), teritorijos sklype Algirdo g. 12, kuriame rengiamas naujo administracinio pastato projektas. Sklypas yra į V nuo senamiesčio, istorinių priemiesčių zonoje, kuris formavosi už Vilniaus gynybinės sienos. Istoriniuose šaltiniuose J. Basanavičiaus gatvė (į Š nuo tyrinėto sklypo) ir jos apylinkės yra buvusio kelio į Trakus vietoje. XVIII a. dokumentuose ji vadinama Didžiąja Trakų gatve, o XIX a. pradžioje – Pohulianka. Lygiagrečios su Mindaugo gatve užuomazgos istoriniuose šaltiniuose minimos XVIII a. viduryje ir vadinamos keliu į Šv. Stepono bažnyčią. Ankstyvuosiuose Vilniaus miesto planuose užstatymas sklype Algirdo g. 12 nežymimas, šioje teritorijoje, smėlingoje kalnuotoje vietoje, buvę miesto laukai (*Vilniaus miesto planai*. Vilnius, 2016). Tik XIX a. II pusėje – XX a. I pusėje pradėta intensyviau vystyti teritoriją – pagal parengtą miesto raidos perspektyvinį planą suformuotas taisyklingas stačiakampis Naujamiesčio gatvių tinklas ir perimetriniai kvartalai, kuriuose plėtoti ir pramonė.

Archeologiniai tyrimai sklype ir jo aplinkoje vykdyti 2013, 2017 ir 2019 m. 2013 m. žvalgomųjų tyrimų metu sklype Mindaugo g. 9 – T. Ševčenkos g. 1 – Algirdo g. 10B po 0,6–1 m supiltiniais XX a. sluoksniais dalyje teritorijos fiksuotas XVII–XVIII a. maišytas kultūrinis sluoksnis (*ATL 2013 metais*, 2014, p. 516). 2017 ir 2019 m. vykdytų žvalgymų metu sklypuose Algirdo g. 12 ir 17 archeologinio sluoksnio neaptikta (*ATL 2017 metais*, 2018, p. 720; *ATL 2019 metais*, 2020, p. 530).

1 pav. Šurfo 1 V sienelė iš R. I. Masiulienės nuotr.
Fig. 1. W section of test pit 1, viewed from the E.

2021 m. sklype Algirdo g. 12 ištirti 6 šurfai, iš viso 13,64 m² plotas. Sklype tirtuose šurfluose 1–5 po supiltiniu žvyro, smėlio ir menkai susiformavusios velėnos sluoksniu (suformuotu įrengiant automobilių stovėjimo aikštelę) viršutinėje dalyje ištirtas 15–45 cm maišyto tamsaus su griuvenomis ir šiuolaikinėmis šiukšlėmis smėlio sluoksnis, kuriame surinkta ir XVIII–XIX a. buitinės keramikos, stiklo ir metalo radinių. Dalyje šurfų šis sluoksnis perkastas vėlesnių darbų metu, statant pastatus ir vykdant ūkinę veiklą.

Tikėtina, kad XX a. sluoksnis, susiformavęs sklypo apgyvendinimo laikotarpiu, nukastas įrengiant automobilių stovėjimo aikštelę. Giliau šurfluose fiksuotas 10–65 cm storio šviesiai pilko (supilto, užslinkusio, supustyto) smėlio sluoksnis. Po juo dalyje šurfų fiksuotas 5–10 cm storio tamsiai pilko humusingo smėlio sluoksnis – buvusio paviršiaus horizontas (1 pav.). Gelsvo rupaus smėlio įžemis šurfluose pasiektas 0,85–1,2 m gilyje. Įžemyje fiksuoti perkasimai, kurių užpildas – gelsvas maišytas smėlis su iki 1–2 cm dydžio humusingo grunto fragmentais. Šie perkasimai kasti suardant šviesiai pilko smėlio sluoksnį ir spėjamą buvusio paviršiaus horizontą. Perkasimų užpilduose rasta XVI–XVIII a. datuojamų pavienių archeologinių radinių.

2 pav. XVI–XVII a. keramikos fragmentai iš šurfo 3. I. Masiulienės nuotr.
Fig. 2. Sherds from test pit 3, 16th–17th centuries.

3 pav. XVI a. koklio fragmentas iš šurfo 3. I. Masiulienės nuotr.
Fig. 3. 16th-century stove tile fragment from test pit 3.

Sklype tirtuose šurfluose 2 ir 6, kurie išdėstyti palei Algirdo gatvę, fiksuota buvusio užstatymo liekanų (pastatai statyti XIX a. pabaigoje – XX a. I pusėje).

Sklype Algirdo g. 12 tirtuose šurfluose surastas iki 1,2 m storio suardytas maišytas kultūrinis sluoksnis, datuojamas XVII–XXI a. Archeologiškai vertingas sluoksnis iki 10 cm storio, buvusio paviršiaus horizontas, datuojamas XVII–XVIII a., išlikęs fragmentiškai ir suardytas perkasimų, su pavieniais XVI–XVII a. radiniais (2–3 pav.).

Algirdo Street 12

In 2021, six test pits were excavated at the plot at Algirdo Str. 12, measuring 13.64 m² in total. The test pits revealed a mixed and disturbed layer up to 1.2 m thick, spanning 17th–21st centuries. A partially preserved layer of archae-

ological value represents the past surface level, measuring up to 10 cm thick and dated to the 17th and 18th centuries. This was heavily disturbed by multiple cuts, which contained isolated finds from the 16th and 17th centuries (Figs. 1–3).

Justinas Račas

Aguonų gatvė 22

2021 m. Aguonų g. 22 sklype, esančiame Vilniaus miesto senamiesčio saugomoje teritorijoje (UK 16073), KPIP tyrimų grupė vykdė žvalgomojus tyrimus. Ištirti 4 šurfai, iš viso 17 m² (1 pav.). Tyrimai susiję su Balstogės universiteto filialo Vilniaus ekonomikos – informatikos fakulteto sklypo rekonstrukcija.

2021 m. **šurfas 1** (2x2 m) tirtas sklypo Š dalyje. Iki 1 m gylio fiksuoti maišyti XVII–XX a. sluoksniai. 1–1,4 m gylyje fiksuotas apardytas

kultūrinis sluoksnis datuojamas XVII–XVIII a. Šurfo dugne 2 m gylyje fiksuota pilko smėlio apvali 20 cm skersmens duobė – stulpavietė. Preparuojant duobę radinių neaptikta. Šurfas kastas iki žemio – geltono smėlio, kuris pasiekta 2 m gylyje.

Šurfas 2 (5x1 m) tirtas sklypo V dalyje. Iki 1,1 m gylio aptiktas maišytas sluoksnis su XVII–XX a. radiniais (2 pav.). Po juo aptiktas 0,75–1 m storio biraus žvyro sluoksnis. Žvyre radinių nerasta. Sluoksnis tęsiasi iki žemio – geltono smėlio, aptikto 2–2,3 m gylyje.

Šurfas 3 (2x2 m) tirtas sklypo P dalyje. 20–50 cm gylyje aptiktas netašytų akmenų grindinys. Jo ŠV dalis susmukusi gilyn iki 1 m. Grindinio akmenys 15–20 cm dydžio. XX a. datuojamas grindinys nuardytas norit ištirti žemiau esančius sluoksnius. Tyrimų pabaigoje jis atstatytas. Po grindiniu fiksuotas tamsiai pilkos žemės sluoksnis su XVIII–XX a. radiniais.

1 pav. Situacijos planas: 1 – A. Kuzmicko tyrimai 2011 m.; 2 – P. Vutkino tyrimai 2015 m.; 3 – P. Dobeikio tyrimai 2016 m.; 4 – S. Rutkovskio tyrimai 2015 m.; 5 – P. Vutkino tyrimai 2016 m.; 6 – sklypo riba; 7 – J. Račo tyrimai 2021 m.; 8 – rekomenduojami žvalgymai; 9 – rekomenduojami detalieji tyrimai. R. Tamulyno brėž.

Fig. 1. General area plan: 1 – excavation by A. Kuzmickas in 2011; 2 – excavation by P. Vutkin in 2015; 3 – excavation by P. Dobeikis in 2016; 4 – excavation by S. Rutkovskis in 2015; 5 – excavation by P. Vutkinas 2016; 6 – plot boundary; 7 – excavation by J. Račas in 2021; 8 – recommended survey area; 9 – recommended excavation area.